

Życie codzienne na obszarze postradzieckim 2 Sylabus zajęć

Informacje podstawowe

Kierunek studiów Wschodoznawstwo	Cykl dydaktyczny 2023/24
Specjalność -	Kod zajęć 18WZNS.11K.03025.23
Jednostka organizacyjna Wydział Historii	Języki wykładowe polski
Poziom studiów studia pierwszego stopnia	Obligatoryjność Fakultatywny
Forma studiów studia stacjonarne	Blok zajęciowy Przedmioty kierunkowe
Profil studiów profil ogólnoakademicki	
Koordynator zajęć	Bartłomiej Garczyk, Marta Studenna-Skrucka
Prowadzący zajęcia	Bartłomiej Garczyk, Marta Studenna-Skrucka
Okres Semestr 1	Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia • Konwersatorium: 30, Zaliczenie z oceną
	Liczba punktów ECTS 2

Cele kształcenia dla zajęć

Kod	Cel
C1	zapoznanie studentów z wybranymi aspektami realiów życia codziennego na obszarze postradzieckim oraz z badaniem życia codziennego jako ważną dla wschodoznawców formą badań naukowych

Wymagania wstępne

Brak.

Efekty uczenia się dla zajęć

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
Wiedzy - Student/ka:			
W1	zna i rozumie znaczenie oraz potencjał badań nad życiem codziennym i ma świadomość możliwych sposobów interpretacji zjawisk życia codziennego dla badań naukowych	WZN_K1_W01, WZN_K1_W06	Esej, Prezentacja multimedialna
W2	zna i rozumie najważniejsze trendy zmian oraz dynamikę zmian w życiu codziennym mieszkańców regionu po rozpadzie ZSRR	WZN_K1_W01, WZN_K1_W05	Esej, Prezentacja multimedialna
Umiejętności - Student/ka:			
U1	potrafi wyjaśnić zależności pomiędzy zjawiskami życia codziennego a dynamiką społeczno-polityczną w regionie w perspektywie historycznej	WZN_K1_U02, WZN_K1_U03	Esej, Prezentacja multimedialna
U2	umie przeanalizować czynniki kulturowe, polityczne, międzynarodowe i gospodarcze, które kształtowały życie codzienne mieszkańców regionu w schyłkowym okresie istnienia ZSRR oraz po jego rozpadzie	WZN_K1_U01, WZN_K1_U03	Esej, Prezentacja multimedialna
U3	przekłada wiedzę z zakresu życia codziennego mieszkańców regionu na praktyki badawcze oraz aktywność społeczną i zawodową	WZN_K1_U01, WZN_K1_U02, WZN_K1_U07, WZN_K1_U08	Esej, Prezentacja multimedialna
Kompetencji społecznych - Student/ka:			
K1	wykorzystuje omawianą wiedzę w życiu codziennym i dąży do dalszego rozwoju własnych kompetencji jako wschodzący	WZN_K1_K01, WZN_K1_K02	Esej, Prezentacja multimedialna

Treści programowe dla zajęć

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
1.	Wprowadzenie do badań nad życiem codziennym; znaczenie i sens badań życia codziennego; sposoby interpretacji zjawisk życia codziennego na podstawie m.in. myśli Émile'a Durkheima, Petera Bergera i Thomasa Luckmanna, Tima Edensora, Michaela Billiga. Rozważania na temat pojęcia „codzienności”, „rutyny”, praktyki i specyfiki dnia codziennego. Ludzie i zjawiska, „uczestniczenie”, pozostałe konteksty i aspekty życia codziennego, „życie domowe”, „świat drobnych wydarzeń”, konteksty lokalne i ponadlokalne. Wspólny mianownik „radzieckości” dla omawianego makroobszaru - radziecki balast historyczny, uwarunkowania społeczne i kulturowe.	W2, U1, U2	Konwersatorium

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
2.	Poziom życia społeczeństw poradzieckich: ubóstwo, transformacja lat 90. a bieda, „granica biedy” i „minimum egzystencji”, bezrobocie, płace i ceny, różnice w życiu materialnym społeczeństw (życie w luksusie a skrajna bieda), rozwój klasy średniej na przykładzie Rosji, kwestie mieszkaniowe, bezdomność, bezdomność dzieci (tzw. bezprizorni); dlaczego Rosjanom tak trudno zaszkodzić – słów kilka w kwestii sankcji.	W1, W2, U1, U2, K1	Konwersatorium
3.	Wybrane problemy społeczne regionu poradzieckiego: 1. Choroby i uzależnienia: alkoholizm, narkomania, wysoka umieralność, umieralność wśród niemowląt 2. Patologie funkcjonowania instytucji państwowych, administracyjnych i społecznych – praworządność a nadużywanie władzy, łapówkarstwo, korupcja i jej skala 3. Społeczeństwo obywatelskie, świadomość i inicjatywy obywatelskie, organizacje pozarządowe, opozycja polityczna, prawa człowieka 4. Problemy ekologiczne – ochrona środowiska naturalnego, stosunek do przyrody, fauna i flora, emisje CO2, globalne ocieplenie i topnienie wiecznej zmarzliny, niebezpieczne psy 5. Doping w sporcie – historia dopingu w ZSRR, słynne afery dopingowe (sportowcy, zespoły), Rosja a problem dopingu w sporcie, Soczi 2014 i inne przykłady rosyjskich oszustw antydopingowych, charakterystyka i elementy kontroli dopingowej	U2, K1	Konwersatorium
4.	Prawa kobiet: emancypacja, tradycyjny model rodziny, stosunek do aborcji, przemoc w rodzinie, prostytutka (prostytutka luksusowa/lokalowa/uliczna), handel żywym towarem, sex turystyka, turystyka matrymonialna, pornografia.	K1	Konwersatorium
5.	Zagadnienie „mniejszości i „tolerancji” w Rosji: – mniejszości seksualne, etniczne, wyznaniowe, sekty religijne – homoseksualizm (jako zagrożenie dla małżeństwa i tradycyjnego modelu rosyjskiej rodziny).	W2, K1	Konwersatorium
6.	„Estetyka” i „praktyki” dnia codziennego: – środki transportu na obszarze poradzieckim i ich specyfika, przestrzeń i podróżowanie, kolej, transport rzeczny, lotniczy, fenomen „marszrutki” – współczesne formy kultu jednostki w przestrzeni publicznej, szkolnej, uniwersyteckiej, biurokratycznej – estetyka przestrzeni publicznej – stan infrastruktury miejskiej, komunalnej, komunikacyjnej etc., budynki mieszkalne, estetyka ulicy, toalety, wzory zachowań społecznych	W2	Konwersatorium
7.	Kuchnia na obszarze poradzieckim, specyfika i praktyki kulinarne.	U3	Konwersatorium

Informacje dodatkowe

Forma zajęć	Metody i formy prowadzenia zajęć
Konwersatorium	Wykład konwersatoryjny, Dyskusja, Metoda analizy przypadków, Pokaz i obserwacja, Demonstracje dźwiękowe i/lub video

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
Konwersatorium	Przedstawienie wybranego przez siebie zjawiska społecznego bądź problemu za pomocą prezentacji multimedialnej lub eseju. Skala ocen z zastosowanym rozkładem procentowym: bardzo dobry (bdb; 5,0): osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się w minimum 90% dobry plus (+db; 4,5): osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się w minimum 80% dobry (db; 4,0): osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się w minimum 70% dostateczny plus (+dst; 3,5): osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się w minimum 60% dostateczny (dst; 3,0): osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się w minimum 50% niedostateczny (ndst; 2,0): brak osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się.

Literatura

Obowiązkowa

- Horolets A., Codziennosc jako atrakcja turystyczna w doświadczeniu turystów niszowych do byłego ZSRR, „Kultura i Społeczeństwo” 3, 2012.
- Raporty i ekspertyzy OSW; prasa codzienna; zasoby internetowe np.: www.pl.tradingeconomics.com/russia/indicators; www.gks.ru – oficjalna strona ROSSTATU; www.romir.ru – Ośrodek badania opinii publicznej ROMIR; www.levada.ru – CENTRUM LEVADY; www.osw.waw.pl – Ośrodek Studiów Wschodnich; www.navalny.com; www.detfond.com; www.fbk.info – Fundusz Walki z Korupcją.
- Reportaże, np.: B. Włodarczyk, Nie ma jednej Rosji, Kraków 2013 oraz Szalona miłość. Chcę takiego jak Putin. Reportaże z Rosji, Kraków 2021; W. Radziwinowicz, Creme de la Kreml. 172 opowieści o Rosji, Warszawa 2016 oraz Soczi. Igrzyska Putina, Warszawa 2014; A. Wojtacha, Zabijemy albo pokochamy. Opowieści z Rosji, Kraków 2015; J. Kostiucczenko, Przyszło nam tu żyć. Reportaże z Rosji, Wołowiec 2020; W. Paniuszkin, Rublowka, Warszawa 2013; P. Pomerantsev, Jądro dziwności: Nowa Rosja, Wołowiec 2020.
- Schrad M.L., Imperium wódki. Alkohol, władza i polityka w Rosji carskiej, tłum. A. Czwojdrak, Kraków 2014.
- Schrad M.L., Imperium wódki. Pijana polityka od Lenina do Putina, tłum. A. Czwojdrak, Kraków 2014.

Dodatkowa

- Prace ogólne: Barwy codzienności. Analiza socjologiczna, red. M. Bogunia-Borowska, Warszawa 2009; Socjologia codzienności, red. M. Bogunia-Borowska, P. Sztompka, Kraków 2008; Społeczeństwo i codzienność. W stronę nowej socjologii, red. S. Rudnicki, J. Stypińska, K. Wojnicka, Warszawa 2009; E. Goffman, Człowiek w teatrze życia codziennego, Warszawa 2000.
- Gaworski A., Gaworska-Panas M., Grażdaniin N.N., Życie codzienne w ZSRR, Warszawa 2017.
- Gaworski A., Gaworska-Panas M., Seks za żelazną kurtyną, „Nowa Europa Wschodnia” 5, 2014.
- Morawiecki J., Syberyjska sekta wissarionowców jako fenomen społeczno-religijny, Warszawa 2010.
- Pogonowska E., Klucze do Rosji. Tematy i strategie współczesnych narracji podróżniczych, Lublin 2018 (tam literatura).
- Tarnavskiy W., Dzieci swoich czasów. Ruchy młodzieżowe w Rosji a zmiany kulturowe po upadku ZSRR, Warszawa 2007.
- Varese F., Mafía rosyjska: prywatna ochrona w nowej gospodarce rynkowej, tłum. A. Gąsior-Niemiec, Warszawa 2009.
- Galeotti M., Wory. Tajemnice rosyjskiej supermafii, tłum. P. Cichawa, Kraków 2020.
- Laskowska K., Rosyjskojęzyczna przestępczość zorganizowana: studium kryminologiczne, Białystok 2006; też, Przestępczość w Rosji z perspektywy kryminologii i prawa karnego, Białystok 2016; też, 735 lat zwalczania i... Rzecz o korupcji w Rosji, „Miscellanea Historico-Iuridica” 8, 2009.

Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć

Konwersatorium	30
Czytanie wskazanej literatury	20
Przygotowanie do zaliczenia	10
Łączny nakład pracy studenta	Liczba godzin 60
Liczba punktów ECTS	ECTS 2

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Efekty uczenia się dla kierunku

Kod	Treść
WZN_K1_K01	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do krytycznej oceny posiadanej wiedzy oraz do samodzielnego planowania i realizowania własnego uczenia się przez całe życie
WZN_K1_K02	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do wykorzystywania rzetelnej wiedzy z zakresu historii w jej związkach ze współczesnością w jej powiązaniach z nauką o polityce, ekonomii, komunikacji i prawie, w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych oraz zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu
WZN_K1_U01	Absolwent/ka potrafi formułować i rozwiązywać złożone problemy oraz wykonywać zadania w warunkach nie w pełni przewidywalnych, w tym dokonywać właściwego doboru źródeł i informacji z nich pochodzących, oceny, krytycznej analizy i syntezy tych informacji przy zastosowaniu odpowiednich zaawansowanych metod, narzędzi i technik informacyjno-komunikacyjnych
WZN_K1_U02	Absolwent/ka potrafi komunikować się z otoczeniem z użyciem specjalistycznej terminologii
WZN_K1_U03	Absolwent/ka potrafi brać udział w debacie dotyczącej Europy Wschodniej i Azji - przedstawiać i oceniać różne opinie i stanowiska oraz dyskutować o nich
WZN_K1_U07	Absolwent/ka potrafi współdziałać z innymi osobami w ramach prac zespołowych (także o interdyscyplinarnym charakterze wschodoznawczym)
WZN_K1_U08	Absolwent/ka potrafi samodzielnie planować i realizować pracę własną i innych oraz stosować dorobek pisarski w praktyce z zachowaniem rygorów myślenia krytycznego i etyki badawczej i zawodowej, a także stosować wiedzę i umiejętności tworzenia wybranych form wypowiedzi akademickiej
WZN_K1_W01	Absolwent/ka zna i rozumie w zaawansowanym stopniu - wybrane fakty, obiekty i zjawiska oraz dotyczące ich metody i teorie wyjaśniające złożone zależności między nimi, stanowiące wiedzę ogólną w zakresie wschodoznawstwa w ramach dyscypliny historia, oraz wybrane zagadnienia z zakresu historii Europy Wschodniej i Azji
WZN_K1_W05	Absolwent/ka zna i rozumie fundamentalne dylematy współczesnej cywilizacji, w tym szczególnie na obszarze Europy Wschodniej i Azji
WZN_K1_W06	Absolwent/ka zna i rozumie podstawowe historyczne, społeczne, kulturowe i inne uwarunkowania różnych rodzajów działalności zawodowej związanej ze wschodoznawstwem, w tym podstawowe pojęcia i zasady z zakresu ochrony własności przemysłowej i prawa autorskiego